

FRELSSESARMEEN
INTERNASJONALT STANDPUNKT

MENNESKER MED NEDSATT FUNKSJONSEVNE

STANDPUNKT

Alle mennesker er skapt i Guds bilde og har samme iboende verdi. Derfor ser Frelsesarmeen forskjellighet som noe verdt å feire, og søker å behandle alle mennesker med verdighet og respekt.

Mange mennesker over hele verden opplever diskriminering på grunn av funksjonshemninger. Diskrimineringen spenner fra stigma eller negative holdninger til dyp, innebygd og strukturell ekskludering. Frelsesarmeens respons er å gå ut over de nasjonale juridiske minimumskrav

og å gjøre det mulig for personer med nedsatt funksjonsevne å være fullt inkludert og leve ut sitt fulle potensiale.

Når mennesker med nedsatt funksjonsevne blir ekskludert, ser vi mindre av hvem Gud er. Inkludering er gunstig for alle. Mangfold i våre samfunn og våre fellesskap styrker oss og bidrar til å forme vårt oppdrag og tjeneste. Målet med all praksis i Frelsesarmeen er å sikre at vi er en kirke som gjør det legemliggjorte evangeliet tilgjengelig for alle.

BAKGRUNN OG KONTEKS

Funksjonsutfordring er en historisk, moderne, kulturell og global realitet. Det anslås at omtrent en milliard mennesker lever med funksjonsutfordringer.¹ Mennesker med nedsatt funksjonsevne har blitt og blir stadig utsatt for undertrykkelse i form av urettferdig behandling. De kan oppleve tap av økonomiske rettigheter, misbruk, stigmatisering og diskriminering. I noen sammenhenger blir kvinner med nedsatt funksjonsevne mangedobbelts undertrykt, mange barn med nedsatt funksjonsevne går ikke på skole, og barn med nedsatt funksjonsevne kan ha opptil fire ganger så høy dødelighet som andre. I mange deler av verden eksisterer det ikke noen lov som ivaretar mennesker med funksjonsutfordringer.²

Ordet «funksjonshemming» kan forstås som et paraplyuttrykk som inkluderer både personlige funksjonsnedsettelse og de samfunnsmessige begrensningene som oppleves av mennesker som lever med funksjonsnedsettelse.³

Oftest forstås «funksjonshemming» i norsk sammenheng som en medisinsk term som innebærer en diagnose. Funksjonsnedsettelse kan være mange og varierte, og er ikke nødvendigvis diagnostiserte.

I denne sammenheng bruker vi «funksjonshemming» som et uttrykk for ekskludering av mennesker som lever med funksjonsnedsettelse i møte med det bredere samfunn.

¹ www.worldbank.org/en/topic/disability

² www.un.org/development/desa/disabilities/resources/factsheet-on-persons-with-disabilities.html

³ WHO, International Classification of Functioning, Disability and Health (Geneva WHO, 2001), 10. «Impairments are problems in body function or structure such as a significant deviation or loss.»

GRUNNLAGET FOR FRELSESARMEENS STANDPUNKT

Alle mennesker er skapt i Guds eget bilde, og gjenspeiler på en unik måte Guds natur og karakter (1. Mosebok 1,27–31). Guds skapelse kjennetegnes av mangfold og at dette mangfoldet er godt (1. Mosebok 1,31, Salme 8). Gud elsker og verdsetter enhver person, gir hver enkelt lik verdighet og verdi, og befaler oss å elske og verdsette hverandre.

Bibelen forteller historien om en Gud som verdsetter de som er utstøtte, maktesløse og svake i samfunnets øyne. Samtidig som den gjenspeiler konteksten på sin tid, anerkjenner Bibelen den reelle opplevelsen av ekskludering som kan være et resultat av funksjonshemming (Lukas 17,11–19). Bibelen anerkjenner smerte og motgang som en del av det å være menneske (f.eks. i Jobs bok). Paulus uttaler at når vi er svake, gjør Gud oss sterke (2. Korinter 12,9). Jesus viste medfølelse med mennesker med nedsatt funksjonsevne (Markus 1,41, Matteus 9,20–22) og oppfordret sine etterfølgere til å gjøre det samme (Lukas 14,12–14). Han motsa oppfatningen om at funksjonsnedsettelse var forårsaket av en persons synd eller synden til foreldrene deres (Johannes 9,1–3), og han utfordret sosialt stigma ved å berøre og spise med sosialt marginaliserte (Matteus 9,27–30; Lukas 19,1–10). Guds skapervilje er at vi skal utfylle hverandre i fellesskapet, når vi lever i relasjon til hverandre og til Gud. Paulus beskrev Kirkens fellesskap som en kropp, og sier at «de delene av kroppen som synes å være svakest,

nettopp de er nødvendige» (1. Korinter 12,22). De lemmene vi oppfatter som svakere er med på å forme vår kunnskap om Gud, og uten dem er vi mindre. For at vi skal kunne kjenne Gud mer fullstendig, må alle være fullt inkludert. Tilværelsens gave er uutgrunnetlig. Det er bare sammen med alle de hellige at vi kan forstå Guds kjærlighet (Efeserne 3,18–19).

I sin internasjonale erklæring skriver Frelsesarmeen at vi vil møte menneskelige behov i Jesu navn «uten diskriminering».⁴ Vår håndbok i tros lære beskriver inkluderende fellesskap, basert på Frelsesarmeens tredje trosartikkel, som en «Gud-i-fellesskap», som strekker seg ut for å skape fellesskap. Det er selve grunnlaget i det inkluderende evangeliet. Helt fra starten, og uavbrutt, har Frelsesarmeen forkynt dette evangeliet med et kall til alle folkeslag om å ta imot Guds kjærlighet. Vi ønsker velkommen og søker å inkludere i Guds familie alle de som føler seg ekskludert fra fellesskapet i denne verden.⁵ Det er et mål for alt vi gjør i Frelsesarmeen å skape fellesskap «som gjenspeiler treenighetens inkluderende, aksepterende og gjensidig elskende Gud».⁶ Derfor er vi ikke en fullstendig kirke hvis ikke mennesker med nedsatt funksjonsevne er blant oss.

⁴<https://frelsesarmeen.no/om-oss/tro-og-verdier>

⁵Frelsesarmeens håndbok i tros lære, side 100

⁶Frelsesarmeens håndbok i tros lære, side 100

PRAKTISK RESPONS

Frelsesarmeen anerkjenner alle dem som engasjerer seg aktivt i å ta opp spørsmål knyttet til uvitenhet, forsømmelse eller diskriminering av mennesker som lever med funksjonsnedsettelse. Mennesker som lever med synlige eller usynlige funksjonsnedsettelse ønsker å bli behandlet som vanlige mennesker, skapt i Guds bilde og kalt til å leve i gjensidig støttende fellesskap. Å møte dette ønsket vil i de fleste tilfeller kreve en kollektiv endring i både holdninger og handlinger. Slike holdninger og handlinger kan til en viss grad fremmes, undervises og etterleves. Målet med enhver handling bør være å utviske skillet mellom «oss» og «dem». Med sin teologiske forståelse av Guds syn på mennesker med nedsatt funksjonsevne bemerker Frelsesarmeen følgende:

1. Frelsesarmeen anerkjenner de mange aktører verden over som kjemper for menneskerettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne, og søker selv å bli bedre til å bidra, særlig med hensyn til eliminering av fattigdom og diskriminering av mennesker med funksjonsnedsettelse.

2. Frelsesarmeen omfavner, fremmer og etterlever en forståelse av mennesker med nedsatt funksjonsevne som mennesker skapt i Guds bilde, med et unikt og uvurderlig bidrag å gi i alle aspekter av samfunns livet.

3. Frelsesarmeen søker å fremme at alle kan tjene hverandre, uavhengig av funksjonsevne. Vi er sterkere i fellesskap, når vi inkluderer alle mennesker i alle aspekter av gudstjenesteliv og arbeid.

4. Frelsesarmeen ønsker å involvere og konsultere mennesker med nedsatt funksjonsevne i utviklingen av retningslinjer og tiltak, både de generelle og de som er spesifikt rettet mot funksjonshemming.

5. Frelsesarmeen anerkjenner at følgende aspekter og hensyn er nødvendig for at alle Guds barn skal kunne utfolde seg i det kristne fellesskapet som er Kristi kropp. Vårt engasjement for mennesker med funksjonsnedsettelse forplikter oss til å:

- Øke bevisstheten
- Delta i spesifikk opplæring
- Bruke universell utforming av bygg
- Ta i bruk anerkjente mønsterpraksiser, bl.a. knyttet til kommunikasjon

6. Frelsesarmé-fellesskapet oppfordres til å ha en større forståelse for menneskers gjensidige avhengighet og det likeverd som ligger i å støtte hverandre gjennom livets reise. Vi søker å respektere alle menneskers autonomi og selvbestemmelse.